

นโยบายและคำกล่าวเปิด

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี

ในงาน “สัมมนาสมัชชา กศน.ตำบล: ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตลอดชีวิต”

วันอังคารที่ 12 ตุลาคม 2553 เวลา 08.00 น.

ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค กรุงเทพมหานคร

ท่านรัฐมนตรี

ท่านปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คณะกรรมการ กศน.

ผู้บริหาร กศน. ภาคีเครือข่ายและผู้มีเกียรติที่เคารพทุกท่านครับ

ผมมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มาเป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนา สมัชชา กศน. ตำบล: ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตลอดชีวิตในวันนี้

ก่อนอื่นผมขอแสดงความยินดี กับครู กศน.ทุกท่านที่ได้รับการปรับสถานภาพให้เป็นพนักงานราชการ ซึ่งทำให้ท่านทั้งหลายมีความมั่นคงมากขึ้นในระดับหนึ่ง และต้องขอขอบคุณทุกท่านที่ได้เสียสละทำงานในฐานะ ครู ทรช. ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา แม้ว่าจะพบกับความยากลำบาก แต่ก็ทำงานด้วยความทุ่มเทและรับผิดชอบ นับเป็นการทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมอย่างน่าชื่นชมเป็นอย่างยิ่ง

ผมขอขอบคุณสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการด้วย ที่มีบทบาทสำคัญในเรื่องนี้ และกำลังเร่งดำเนินการยกระดับศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่มีความพร้อมเป็น กศน. ตำบลให้ครบทุกตำบลทั่วประเทศกว่า 7,000 แห่ง เพื่อให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนในตำบลต่างๆ ต่อไป

ท่านรัฐมนตรีได้กล่าวไปก่อนหน้านี้แล้วว่า นโยบายของรัฐบาลที่ถือเป็นนโยบายสำคัญสูงสุดคือเรื่องของการปฏิรูปการศึกษาซึ่งจะต้องดำเนินการควบคู่ทั้งในเรื่องโอกาสและคุณภาพทางการศึกษาไปพร้อมๆ กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองนั้นชัดเจนว่า ได้ยึดประชาชนในฐานะผู้เรียนรู้เป็นศูนย์กลาง เพราะได้ประกาศชัดเจนว่าเป้าหมายของการศึกษาคือการสร้างโอกาสให้ประชาชนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพตลอดชีวิต รัฐบาลได้ดำเนินการผลักดันนโยบายทางการศึกษาหลายด้าน ท่ามกลางข้อจำกัดในช่วงแรกคือเรื่องงบประมาณเพราะบ้านเมืองอยู่ในภาวะที่ประสบกับวิกฤติทางเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบมาจากเศรษฐกิจโลกรวมถึงการมีปัญหาในเรื่อง

ของการเมือง แต่เป้าหมายที่ชัดเจนในเรื่องของการกำหนดให้การศึกษาเป็นนโยบายที่มีความสำคัญสูงสุด ทำให้รัฐบาลได้ผลักดันนโยบายหลายด้านเป็นรูปธรรม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการศึกษาฟรี 15 ปี การผลักดันกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดระบบในเรื่องของการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่บุคลากร ทั้งในเรื่องของความมั่นคง ในเรื่องของค่าตอบแทนที่กำลังมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สิ่งสำคัญที่รัฐบาลตระหนักคือว่าในยุคปัจจุบันท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ความสามารถและความพร้อมทั้งของประเทศและของสังคม จะขึ้นอยู่กับความสามารถและความพร้อมของคนซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาในเรื่องของโอกาสและคุณภาพของการเรียนรู้

จริงอยู่ ตลอดระยะเวลาหลายทศวรรษที่ผ่านมา รัฐบาลหลายคณะ หลายชุดได้ผลักดันให้มีโอกาสทางการศึกษาในระบบอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้ว่าการพัฒนาการศึกษาภาคบังคับหรือการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เพิ่มจำนวนปีมาโดยตลอด แต่ข้อเท็จจริงคือ เรายังมีกลุ่มคนอีกจำนวนมากอาจจะกล่าวได้ว่าเกือบจะเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศด้วยซ้ำที่ซึ่งต้องการการพัฒนาและการเรียนรู้เพิ่มเติม และแม้ว่าจะมีบุคคลอีกจำนวนหนึ่งซึ่งผ่านการศึกษาในระบบมาอย่างครบถ้วนความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมก็ยังคงทำให้มีความจำเป็นในการที่จะต้องเรียนรู้เพิ่มเติมไม่ว่าจะเป็นความรู้ทางวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ในเรื่องทักษะเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ หรือไม่ว่าจะเป็นความรู้เท่าทันเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคมเพื่อที่จะเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อไป กลุ่มคนต่างๆ เหล่านี้จำเป็นที่จะต้องมีแหล่งเรียนรู้หรือศูนย์การเรียนรู้ที่ใกล้ตัวสามารถที่จะสร้างโอกาส สามารถที่จะอุดช่องว่างหรือเติมเต็มให้พัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลได้อย่างเต็มที่ ซึ่งตรงนี้คือบทบาทสำคัญที่เรามีความคาดหวังอย่างมากต่อศูนย์การเรียนรู้หรือที่จะพัฒนาระดับเป็น กศน.ตำบล นั่นเอง

ผมขอเรียนว่าปัจจุบันคณะกรรมการนโยบายการปฏิรูปการศึกษาซึ่งผมเป็นประธานก็ยังมีความห่วงใยเป็นอย่างมากต่อปัญหาของโอกาสการเรียนรู้ของพี่น้องประชาชน เด็กที่อยู่ในวัยเรียนซึ่งควรจะได้รับการศึกษาอยู่ในระบบก็ยังมีอีกจำนวนมากที่ยังขาดโอกาส ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มที่มีปัญหาเฉพาะ เช่น กลุ่มลูกหลานของครอบครัวที่มีการโยกย้ายถิ่นฐานเข้ามาทำงานในเมืองหรือออกไปทำงานเคลื่อนย้ายตลอดเวลา กลุ่มเด็กพิการซึ่งไม่สามารถหาสถานศึกษาที่เหมาะสมเรียนรู้ได้ไปจนถึงกลุ่มเด็กนักเรียนอีกจำนวนไม่น้อยซึ่งเราใช้คำว่าถูกผลักออกจากระบบการศึกษาจะด้วยสาเหตุอะไรก็ตาม กลุ่มนี้ก็เป็นกลุ่มที่มีจำนวนไม่น้อย และรัฐบาลกำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการปรับนโยบายเพิ่มมาตรการที่จะสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ให้กับคนเหล่านี้ นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มคนซึ่งขาดโอกาสทางการศึกษาในระบบในอดีตที่สมควรที่จะได้รับโอกาส

การเรียนรู้เช่นเดียวกันไปจนถึงกลุ่มที่ผมได้กล่าวไปแล้วว่าพวกเราทุกคนที่เคยมีโอกาสทางด้านการศึกษามีความประสงค์ที่จะได้เรียนรู้หรือมีทักษะเพิ่มเติม

ดังนั้น การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ หรือ กศน.ตำบลให้เกิดขึ้นจึงเป็นแนวทางสำคัญที่จะรองรับการสร้างความเข้มแข็งของการเรียนรู้ซึ่งมีความจำเป็นอย่างมากในยุคปัจจุบัน รัฐบาลได้มีนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุนเรื่องนี้และได้มีการดำเนินการจัดสรรงบประมาณตลอดจนออกมาตรการสนับสนุนในด้านต่างๆ ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพเกิดขึ้นอย่างแท้จริง จากนี้ไป ผมจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้ปฏิบัติงานและพี่น้องประชาชนจะได้มีการสานการเริ่มต้นในเชิงนโยบายของรัฐบาลเพื่อดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่เราปรารถนาจะเห็นทุกคน ครู กศน.และเครือข่ายจึงเป็นกลไกที่สำคัญยิ่งที่จะทำให้เป้าหมายในเรื่องนี้บรรลุผลสำเร็จ ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2553 อนุมัติให้ปรับสถานภาพ ครู กศน. ที่ปฏิบัติงานที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และ กศน.ตำบล หรือที่เรียกว่า ครู ศรช.จำนวน 8,672 คน เป็นพนักงานราชการ เพื่อให้ท่านทั้งหลายได้มีขวัญ กำลังใจ และมีความมั่นคงในการเป็นกำลังสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ตามเป้าหมายของการปฏิรูปและโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะมีส่วนสำคัญในการผลักดันนโยบายที่รัฐบาลให้ความสำคัญเป็นพิเศษในการการเรียนรู้ ได้แก่

- 1) การมีทักษะในเรื่องของการประกอบอาชีพ
- 2) การมีความเท่าทันในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เกิดประโยชน์กับตนเองและชุมชน
- 3) การมีทักษะและรักการอ่านเพื่อเป็นแนวทางในการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา
- 4) การเรียนรู้ในการเป็นพลเมืองที่ดีของชุมชน ของสังคม ของประเทศเพื่อนำไปสู่ความปรองดองสมานฉันท์ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของประเทศในปัจจุบันเช่นเดียวกัน

กศน.ตำบลจะต้องทำหน้าที่เป็นศูนย์การเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชนและจะต้องประกอบไปด้วยคณะบุคคลที่มาร่วมกันทำงาน ไม่ว่าจะเป็นตัวแทนจากตำบล หมู่บ้าน และองค์กรการศึกษา ที่จะมาช่วยกันบริหาร และท่านทั้งหลายซึ่งเป็นครู กศน.นอกจากจะทำหน้าที่เป็นหัวหน้า กศน.ตำบลแล้ว ยังต้องทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะบุคคลดังกล่าวด้วย เพื่อให้กศน.ตำบลทั่วประเทศกว่า 7,000 แห่งเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่ง กศน.ได้จัดให้มีคอมพิวเตอร์และเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์และหนังสือต่างๆ รวมทั้งมีรถที่เป็นห้องสมุดเคลื่อนที่เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ และเข้าถึงคนในชุมชนและมาช่วยกัน

เสริม สนับสนุนการทำงานของท่านได้เป็นอย่างดี จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านทั้งหลายจะทำงานของท่านด้วยความสุขความสนุก และก่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงแก่ประชาชนในชุมชน

อย่างไรก็ตาม นอกจากบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตแล้ว อยากเห็นท่านทั้งหลายนำองค์ความรู้จากชุมชน ท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ให้กับประชาชนในวงกว้างและเผยแพร่ไปสู่สังคมในวงกว้าง และระดับประเทศต่อไปด้วย ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและเป็นการรวบรวมไว้เป็นเอกลักษณ์ของชาติได้เป็นอย่างดี

สำหรับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หรือสำนักงาน กศน. สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ส่งเสริมและสนับสนุนครู กศน. ในทุกๆ ด้าน ให้ความรู้และพัฒนาครู กศน. อย่างต่อเนื่อง และมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และที่สำคัญคือการดำเนินงานของสำนักงานนั้นจะต้องไม่รบกวนเวลาของครู กศน. มากจนเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่และเป้าหมายหลักในเรื่องของการเรียนรู้ของพี่น้องประชาชน

สุดท้ายนี้ ผมอยากให้ความมั่นใจว่ารัฐบาลจะเดินหน้าขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สองให้บรรลุผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความสำเร็จจะวัดได้จากการที่เราสามารถทำให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ และก้าวไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งการสร้างสรรค์และการพัฒนาที่ยั่งยืน และท่านทั้งหลายถือเป็นกำลังสำคัญที่จะมีส่วนช่วยให้รัฐบาลประสบความสำเร็จในการขับเคลื่อนในเรื่องนี้

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ผมขอเปิดการสัมมนาสมัชชา กศน. ตำบล: ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตลอดชีวิต ณ บัดนี้ ขออวยพรให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ทุกประการ และขอให้ทุกท่านจงประสบแต่ความสุขความเจริญโดยทั่วกัน

ขอบคุณครับ